

Rizikos vertinimas ir prevencija

Kas? Kaip! Kodėl?

Sąvokos su kuriomis teks susidurti.

Pavojus – Galimo sužalojimo ar sveikatos pakenkimo šaltinis.

Žodis “pavojus” dažniausiai vartojamas kartu su žodžiais nusakančiais galimo sužalojimo ar sveikatos pakenkimo pobūdį: elektros pavojus, traiškymo pavojus, pjovimo pavojus, apsinuodijimo pavojus, kritimo pavojus, nudegimo pavojus, sprogimo pavojus ir t.t.

Pavojus - tai savybė, kuria daiktas gali padaryti žalą.

Reikia jį identifikuoti.

Identifikuoti pavojus - tai juos išskirti, aptikti darbuotojo aplinkoje arba jo veikloje

Pavojinga situacija – Kiekviena situacija, kai asmeniui išskyla pavojus ar pavojai.

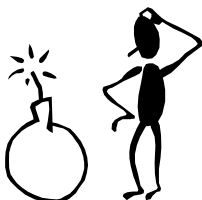
Pavojingas įvykis (pavojingas veiksnys) – Įvykis (veiksny), kuris gali sukelti žalą.

Žala – Fizinis sužalojimas ir (arba) pakenkimas sveikatai arba turtui.

Saugos priemonė – Priemonė, kuri panaikina pavojų arba sumažina riziką.

Rizika – Galimo sužalojimo ar sveikatos pakenkimo laipsnio (sunkumo) ir tikimybės derinys esant pavojingai situacijai.

Rizika - tai darbuotojo ir pavojaus susitikimas.
Reikia ją įvertinti.

Įvertinti riziką:

- identifikuoti pavojus;
- analizuoti pavojaus poveikio darbuotojui būdus;
- nurodytą darbą (realų darbą).

Liekamoji rizika – Rizika išliekanti po pritaikytų saugos priemonių.

Rizikos vertinimas (samprata) – Galimo sužalojimo ar sveikatos pakenkimo laipsnio, esant pavojingai situacijai, visapusiškas įvertinimas, kad būtų galima parinkti atitinkamas saugos priemones. **Pabrėžtina**, kad išskyrus kelias sužalojimo ar sveikatos pakenkimo rūšis (pavyzdžiui dėl triukšmo ar nuodingųjų medžiagų galintys atsirasti pavojai bei sužeidimai ar sveikatos pakenkimai), kai rizikos laipsnį galima nustatyti išmatavus ribinę tam tikro triukšmo lygio trukmę ar didžiausią leistiną nuodingųjų medžiagų koncentraciją aplinkos ore, **dažniausiai rizikos vertinimas būna subjektyvus**. Dažniausiai ir nėra būtina riziką išreikšti skaičiais, tačiau kompleksiskai kiekybinė rizikos įvertinimo procedūra būtina esant didelei ir turinčiai katastrofiškas pasekmes rizikai (pvz. gaisro ir sprogimo pavojus). **Tačiau visais atvejais labai svarbu nustatyti (identifikuoti) galimus pavojus, juos žinoti, įvardinti ir numatyti saugos priemones, kad rizika būtų minimali.**

Rizikos elementai

RIZIKA , susijusi su analizuojamu pavojumi	priklauso nuo	SUNKUMO , galimos žalos, kuria gali sukelti analizuojamas pavojus	ir	tokios žalos ATSIRADIMO TIKIMYBĖS (poveikio dažnio ir trukmės) (pavojingo įvykio atsiradimo tikimybės) (galimybės išvengti žalos arba ją apriboti)
--	--------------------------	---	-----------	---

Reikia pabrėžti kad:

- **rizikos vertinimas yra prielaida sukurti saugos valdymo sistemą įmonėje padedančią nuolat kontroliuoti situaciją ir išvengti nelaimingų atsitikimų;**
- nesiėmus saugos priemonių, esant pavojams ar pavojingoms situacijoms, anksčiau ar vėliau įvyks nelaimingas atsitikimas ir bus sužaloti darbuotojai;
- nedidelis nelaimingų atsitikimų skaičius įmonėje, lengvas jų pobūdis ar jų nebuvimas neturėtų sukelti pagrindo automatiškai vertinti tai kaip mažos rizikos situaciją ir nustoti vertinti riziką;
- absoliuti sauga yra nepasiekiamo, todėl **geriausias šios situacijos sprendimas pasiekti aukščiausią galimą saugos lygį.**

Rizikos vertinimas ir prevencijos veiksmai. Kodėl ir kaip.

Pagrindinė darbdavio pareiga užtikrinti darbuotojų saugą visose darbo vietose ir skatinti sveikatingumą visais su darbu susijusiais aspektais.

Vykdamas rizikos vertinimą ir numatant prevencijos priemones pirmiausia turėtų būti atsižvelgiama į jų reikalingumą ir svarbą:

- atsiradus naujiems pavojams, naujai pertvarkius darbo vietas arba pasikeitus darbo pobūdžiui (atsiradus nuolatinio dėmesio sutelkimo būtinumui ir pan.);
- padidėjusį sunkių nelaimingų atsitikimų ir profesinių susirgimų darbe skaičių;
- išryškėjus atsitikimams susijusiems su darbuotojų statusu (techninių darbuotojų skaičius, laikinas pavadavimas), patirtimi, kvalifikacija ir t.t.;
- pasikeitus darbo laikui, išaugus psichologinei įtampai ar stresui dėl priverstinio darbo ritmo ir pan.;
- neįprastas darbo trukmes ir maršrutus.

Šie pasikeitimai turėtų atvesti įmones prie vienos saugos logikos pagrįstos techninių taisyklių, nurodymų bei instrukcijų laikymusi kartu su viena prevencijos logika pagrįsta pareigų laikymusi. Tai būtina apibrėžti bei numatyti vertinant riziką ir panaudoti prevencijos priemonių programoje.

Ši programa turi apimti organizacinius, techninius ir žmogiškuosius aspektus įmonėje. Šios programos parengimas neatleidžia įmonės nuo neatidėliotinių prevencijos priemonių.

Taigi pasiekti laimėjimai saugos srityje įmonėje taip pat prisideda ir pagerina įmonės veiklą, darbų kokybę bei našumą.

Metodika

Darbo kodekso 264 str. uždėta prievolė darbdaviui įvertinti galimą riziką darbuotojų saugai ir sveikatai. Todėl įmonės vadovas (darbdavys), padedant visai grupei tarnybos (ų) darbuotojų, kuriuos skiria ir atsakomybę nustato jis pats turi numatyti:

- žmogiškuosius resursus (saugos vadovą ir t.t.);
- darbuotojų atstovus;
- darbuotojus, kurie yra atitinkamų bandymų žinovai;
- darbo mediką;
- ekspertus samdomus iš kitų institucijų (jei būtina).

Paskirti asmenys, kuriems pavesta atlikti rizikos vertinimą, tariausi su įmonės Darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto (DSSK) nariais, jeigu toks yra, dėl veiksmų prioriteto ir informuoja apie atliktus darbus ir rezultatus.

Metodika numato 5 pagrindinius ir būtiniausius veiksmų etapus, kurie atliekami tam tikra tvarka:

- 1. Paskirti vykdytojus, nustatyti tikslus, metodą ir būdus;**
- 2. Įvertinti riziką;**
- 3. Numatyti priemones ir veiksmų programą;**
- 4. Įgyvendinti numatytas priemones;**
- 5. Patikrinti įgyvendinamų priemonių veiksmingumą ir atlikti patikslinimus.**

Etapas 1 yra reikalingas nustatyti objektus, metodą ir veikimo būdus ir tai turi būti įforminta raštu. Taip pat turi būti numatyti konkretūs asmenys vykdytojai. Tiksliai nurodyti vadovus kas, ką, kada, kur ir kokių būdu, kuo vadovaujantis reikia atlikti:

- darbo mediko pildoma kortelė;
- analize: nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių susirgimų, kitų įvykių (atsitikimų, sutrikimų);
- protokolais (reikalavimais) apie reglamentavimo pažeidimus;
- saugos audito bei darbo veiklos analizės medžiaga;
- valdymo institucijų pranešimais;
- teisės aktais, dokumentais ir instrukcijomis;
- DSSK prevencinės veiklos ataskaita.

“Prevencija = darbų pasiskirstymas + metodika + reguliarus veikimas laiku”

Vertinimas

Vertinimas...		...užkertant kelią pasekmėms		
identifikuoti pavojus	nagrinėti pavojų poveikio darbuotojams ypatybes	panaikinti pavojus	mažinti rizikas naudojant kolektyvines apsaugos priemones: • technines • organizacines • žmogiškąsias	apsaugoti darbuotojus naudojant asmenines apsaugines priemones

Rizikos vertinimas yra darbinės veiklos sargybos pagrindas atsižvelgiant į tai kaip jis organizuotas įmonėje ir apima:

- pavojų identifikavimą ir surašymą;
- šių pavojų poveikio darbuotojams ypatybių analizę.

Rizikos vertinimas yra paprasčiausiu būdu atliktas darbo vietų analizės dokumentas, kuriame glaustai sudėta techninių, organizacinių ir žmogiškųjų sričių būklės darbe ataskaita. Daugumoje atvejų poveikiui nustatyti ir susieti reikalinga betarpiškai apklausti darbuotojus. Jis derinamas su **konkrečių darbo situacijų tyrinėjimu**. Tai nėra tikslas priimti galutinį nuosprendį, tačiau tai yra geriausias kelias užkirsti rizikas.

Techninė sritis apima:

- įrenginius;
- technologiją;
- tiekiamas medžiagas/gaminius;
- pastatymą ir įrengimą;
- įrenginių techninę būklę;
- aptvarus.

Organizacinė sritis apima:

- valdymą;
- finansinius klausimus;
- darbo organizavimą;
- prevencijos tvarką ir vykdymą;
- pašalinių įmonių ar darbuotojų veiklos valdymą;
- kadrus;
- darbo trukmę;
- socialinius santykius.

Žmogiškoji sritis apima:

- kvalifikaciją;
- statusą (nuolatinai, laikinai);
- kompetenciją;
- sveikatingumą;
- apmokymą;
- informavimą ir instruktavimą.

Tuo būdu analizuojant poveikio ypatybes turėtų būti kviečiama prisidėti kiekvieną iš: operatorių, meistrą, vadovą, darbuotojų atstovą. Kiekvieno iš įmonės prevencijos specialisto, darbo mediko, saugos vadovo ar specialisto, inžinieriaus dalyvavimas savo kompetencijos ribose sudaro šio proceso sistemos vientisumą.

Prevenција

Taigi atlikus rizikos vertinimą sudaroma galimybė įmonei sudaryti savo prevencijos veiksmų (priemonių) programą. Ji apima:

- per darbo vietą ar darbo veiklą :

- nustatytų pavojų sąrašą;
- detalizuotas prevencijos priemones įskaitant technines, organizacines ir žmogiškąsias;
- kiekvienos priemonės įgyvendinimo išlaidas, taip pat įvykdymo terminus ir asmenis, kurie turi tai atlikti.

- įmonei:

- nustatytą bendrą prevencijos tvarką, užtikrinančią priemonių visumos sąryšį,
- pritaikomas priemones.

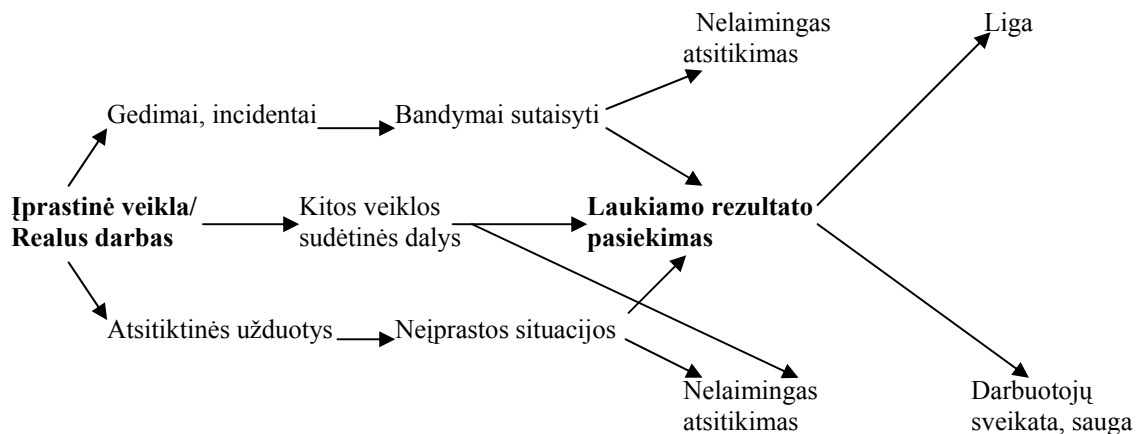
Detaliau rizikos vertinimo ir veiksmų eiga pateikta toliau esančioje **schemoje “Rizikos vertinimas darbo vietoje”**.

Du principiniai aspektai (raktai)

I. Realaus darbo analizavimas

Darbdavys paskiria darbo užduotis darbuotojams. **Tuos įpareigojimus jis turėtų padaryti raštiškai. Darbuotojai vykdydami įpareigojimus analizuoja realaus darbo trūkumus.** Darbuotojai pagrindinai nustato įprastas darbo situacijas, kuriose esantiems pavojams nėra taikytos prevencijos priemonės (produkcija sudėta ant netinkamų padėklų, be atramų, kiekvienai mašinai nepriskirtas operatorius ir t.t.).

Laimei progresas prevencijos srityje (techninių priemonių atitikties vertinimas ir t.t.) sumažina šiuos darbus. Tačiau saugos esmė atkreipti dėmesį į visas darbų saugos priemones retai išplaukiančias iš to kas numatyta. Tai ir yra realaus darbo analizės visuma.

Įvairios situacijos gyvybiškai trikdo įprastą veiklą, ypač sutrikimai ir neįprasti įsikišimai (priežiūra, pašalinių darbuotojų atsiradimas ir t.t.). Šios situacijos, kada jos nėra valdomos yra kilmė didelio nelaimingų atsitikimų ar profesinių susirgimų skaičiaus.

Pavyzdžiui įstatyta į mašiną bloga dalis ar gaminys įrenginiui liekant funkcionali gali atvesti prie darbuotojo įsikišimo būtinumo. Arba gali pasisekti ištaisyti situaciją, turima galvoje gedimo išdavą, arba lieka rizika tai transformuotis į nelaimingą atsitikimą.

Taigi daugumoje atvejų sutrikimas yra taip “traktuojamas”, vieną ar kitą dieną šis įvykis prišaukia nelaimingą atsitikimą. Tokio tipo įvykiai ar neįprastos situacijos ir turi būti imama bei įvertinama vertinant rizikas.

Esant įprastoms darbo sąlygoms vis dėlto gali būti riba (nustatytas laikas) kai sukeliama profesiniai susirgimai. Pasekmė tokia, nors pasiektas laukiamas rezultatas, kai kuri liga atsiranda vėliau (pav. labai padidėjęs triukšmas netrukdo darbuotojui atlikti darbą, tačiau yra riba atsirasti kurtumui).

Taigi raginame būti budrius dėl pasekmių vengiant profesinės rizikos prevencijos!

II. Operatorių (darbininkų) įtraukimas

Įmonės vadovai ir direkcija daugumoje atvejų dalies atsitikimų, kurie yra nereikšmingi, nežino, taip vadinama dalis “ledkalnio viršūnės”. Tačiau kiekvienas sutrikimas ar atsitikimas, kai jis blogai sutvarkomas, gali sukelti nelaimingą atsitikimą.

Taigi yra svarbiausia, kad rizikos vertinimas **apimtų ir būtų atsižvelgta į operatorių (darbininkų) patyrimą.** Atskirų darbo tarnybų pagalba taip pat duoda galimybę tikėtis objektyvumo.

Rašymas ir įforminimas

Įmonės vadovas rizikos vertinimo periodiškumą, nurodant dienas, turėtų įforminti raštu. Todėl geriausias būdas įmonei yra tas, kuris pritaikytas jos specifikai. Padėti Jums atlikti rizikos vertinimo ir prevencijos veiksmus gali ir kiti Jums siūlomi dokumentų pavyzdžiai:

- indikaciniai nurodymai – raktai rizikos vertinimui ir prevencijai (1 pavyzdys);
- rizikos vertinimo ir prevencijos veiksmų įmonėje planavimas (2 pavyzdys);
- rizikos vertinimo įmonėje ataskaita (3 pavyzdys);
- prevencijos veiksmų programa (4 pavyzdys)

“Prevencijos veiksmų hierarchija:

1. Panaikinti pavojų ir riziką
2. Kolektyvinės apsaugos priemonės = techninės + organizacinės + žmogiškosios
3. Asmeninės apsaugos priemonės”

Taikomas reglamentavimas

Įmonė vykdydama vieningą prevencijos politiką tuo pačiu įgyvendina ir reikalavimus kylančius iš:

- Darbo kodekso
- Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo,
- Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatų,
- Darbo įrenginių naudojimo bendrųjų nuostatų,
- Krovinių kėlimo rankomis bendrųjų nuostatų,
- Darboviečių įrengimo bendrųjų nuostatų,
- Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatų,
- Saugos ir sveikatos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatų,
- Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos nuostatų,
- Darbuotojų apsaugos nuo biologinių medžiagų poveikio darbo vietose nuostatų,
- Darbuotojų apsaugos nuo kancerogenų ir mutagenų poveikio darbe nuostatų,
- Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatų,
- Darbuotojų apsaugos nuo švino ir jo joninių junginių poveikio nuostatų,
- Darbuotojų apsaugos nuo triukšmo poveikio darbe nuostatų,
- Darbo su asbestu taisyklių,
- Higienos normos HN32 Darbas su videoterminalais,
- Minimalių saugos ir sveikatos darbe reikalavimų išgaunant naudingąsias iškasenas,
- Bendrųjų saugių ir sveikų darbo sąlygų žvejybos laivuose nuostatų,
- Pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų.

Rizikos įvertinimo ir prevencijos veiksmų programos medžiaga, numatytas teisynas ir reglamentavimas yra viena kilnaus prado dalis, kita ypatinga šio aspekto dalis yra tikra (reali) rizika.

Rizikos įvertinimo ir prevencijos veiksmų programa neatleidžia įmonės vadovo nuo neatidėliotinių prevencijos priemonių taikymo.

Kodėl įmonės vadovas (darbdavys) turėtų veikti.

Manoma, kad yra 5 auksinės priežastys įmonės vadovui (darbdaviui) veikti:

- 1. Sumažintos išlaidos susijusios su nelaimingais atsitikimais ir profesiniais susirgimais = daugiau pelno galima skirti konkurencijai.
- 2. Geresnės darbo sąlygos = paskatos dirbti = kokybė.
- 3. Geras rizikos valdymas = mažiau nemalonių netikėtumų = geresnis dialogas su darbuotojais ir jų atstovais.
- 4. Jokių fatalinių ar rimtų nelaimingų atsitikimų = geras įmonės įvaizdis.
- 5. Geras rizikos vertinimo valdymas = nešvaistomas laikas riziką vertinant savitiksliu pagrindu.

Kur pasisemti žinių?

Plačiau su pavojais, pavojingais veiksniais, jų klasifikavimu, rizikos vertinimo bei saugos valdymo principais, profesinės sveikatos ir saugos vadybos sistemomis galima susipažinti:

- standartuose:

- LST EN 1050 Mašinų sauga. Rizikos vertinimo principai.
- LST P EN 292-1 Mašinų sauga. Pagrindinės sąvokos, bendrieji projektavimo principai. 1-oji dalis. Pagrindiniai terminai, metodika.
- LST P EN 292-2 Mašinų sauga. Pagrindinės sąvokos, bendrieji projektavimo principai. 2-oji dalis. Technikos principai ir reikalavimai.
- LST EN 60204-1 Mašinų sauga. Mašinų elektros įranga. 1-oji dalis. Bendrieji reikalavimai.
- LST EN 1127-1 Sprogioji aplinka. Sprogimų prevencija ir apsauga. 1 dalis. Pagrindinės sąvokos ir metodika. (Priimtas pranešimo būdu, anglų kalba)
- BS 8800 Profesinės sveikatos ir saugos vadybos sistemų vadovas. (Anglijos standartas, anglų kalba).
- OHSAS 18001 Profesinės sveikatos ir saugos vadybos sistemos. Reikalavimai (Anglijos standartas, anglų kalba).
- OHSAS 18002 Profesinės sveikatos ir saugos vadybos sistemos. OHSAS 18001 įgyvendinimo gairės (Anglijos standartas, anglų kalba).

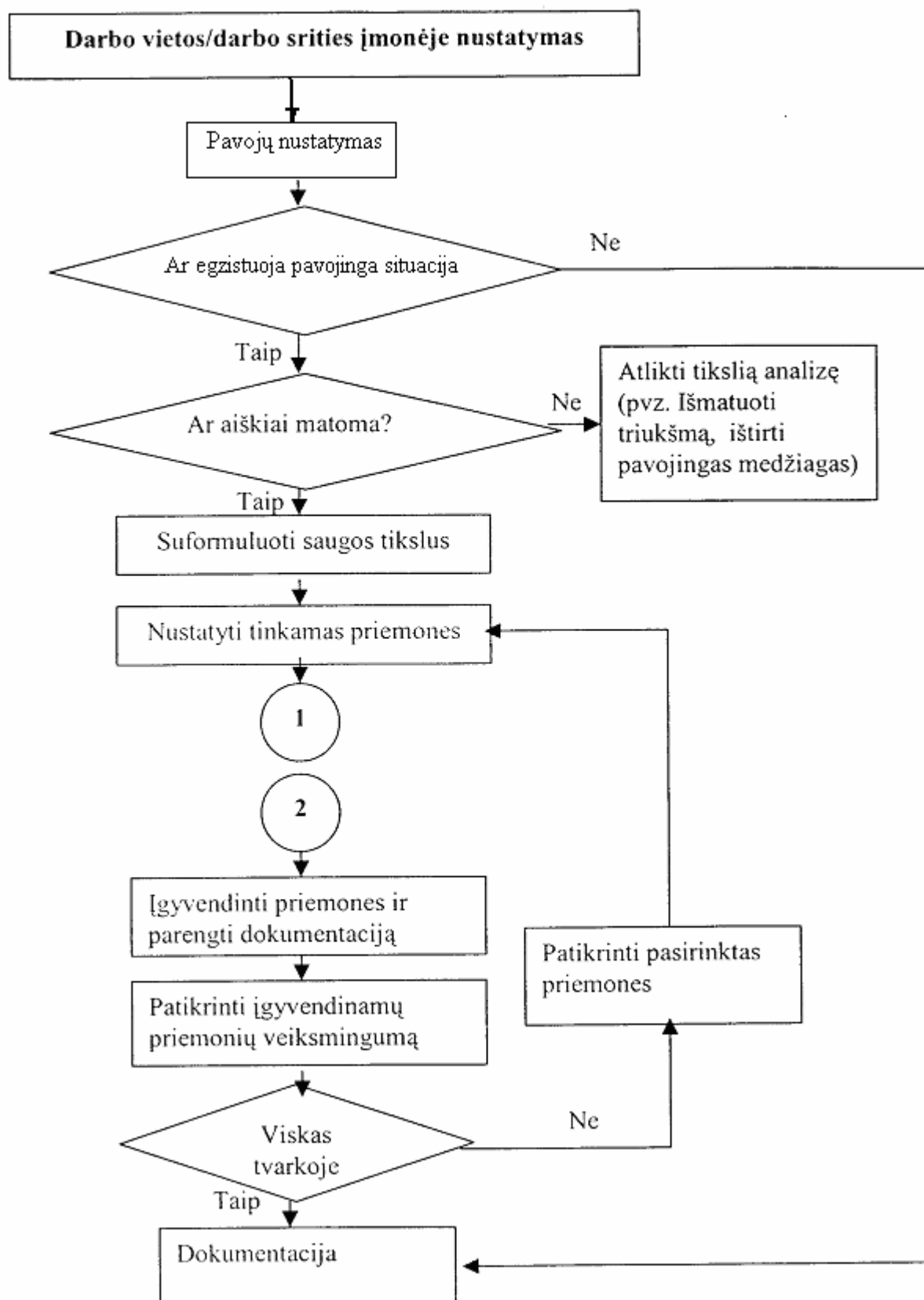
- kituose reglamentuojančiuose dokumentuose:

Pagrindiniai pavojų identifikacijos metodai:

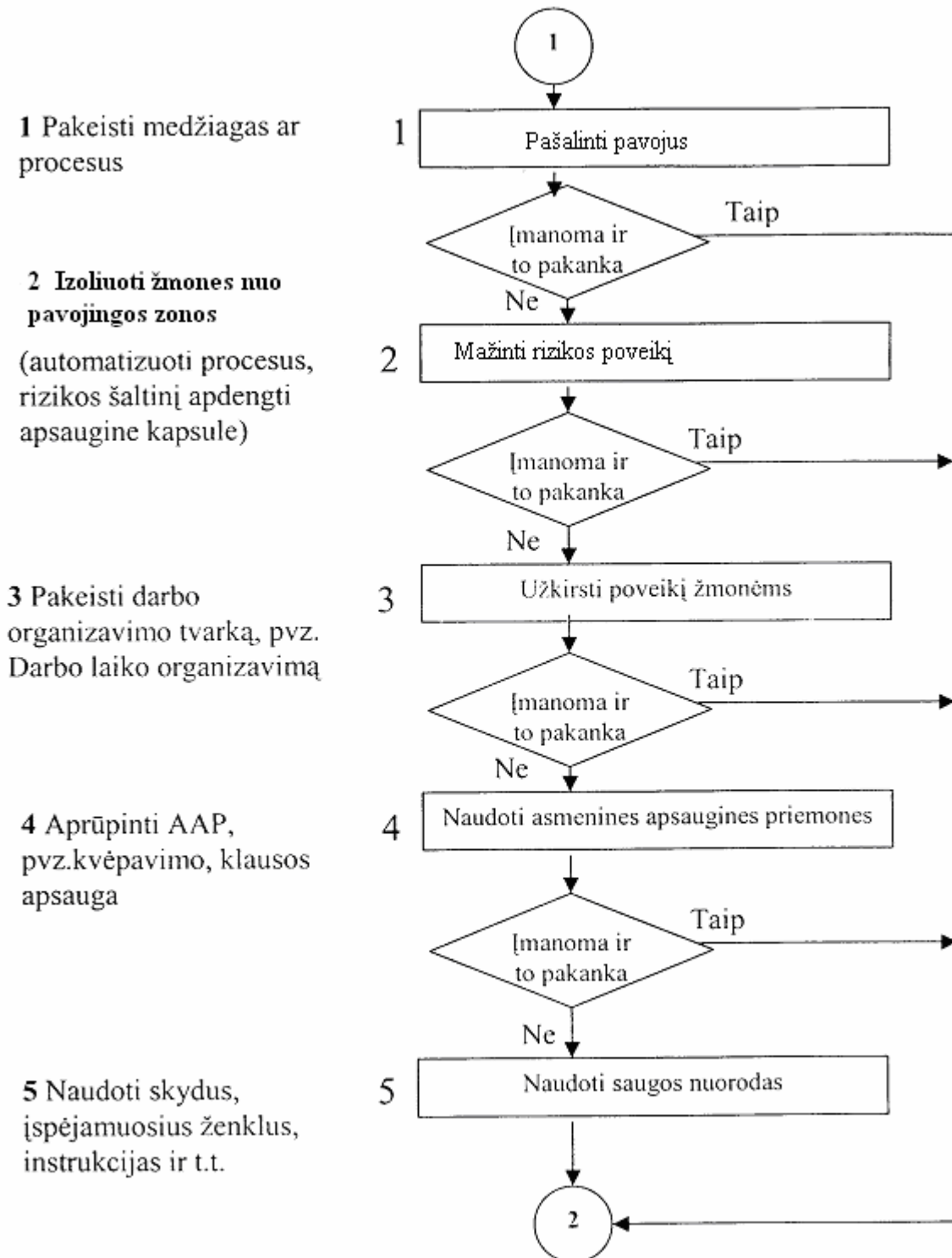
- ✓ MSDS (Medžiagų saugos dokumentacija, ES standartas)
- ✓ FMEA (angl. Failure mode and effect analysis)
- ✓ HAZOP (angl. Hazard and Operability)
- ✓ “Kas, jei...?” analizė
- ✓ Saugos auditas, ekspertizė
- ✓ Gedimų medžiai
- ✓ Literatūra, Avarijų analizė, kiti šaltiniai

Apie rizikos vertinimą ir valdymą Jūs galite taip pat paskaityti ir susipažinti su kitų šalių patirtimi ir Valstybinės darbo inspekcijos interneto svetainėje <http://www.vdi.lt/>, skyrelyje “Konsultuojame, patariame, aiškiname”, rubrikoje “Rizikos valdymo ir vertinimo vadovas”.

Schema: Rizikos vertinimas darbo vietoje

Saugos priemonių eilės tvarka

Indikaciniai nurodymai – raktai rizikos vertinimui ir prevencijai	
Rezultato įpareigojimas	Įmanomos priemonės
Apšvietimas	
- Išvengti akių nuovargio - Suvokti pavojus	- Pirmenybė natūraliam apšvietimui - Kiekybiniai aspektai: minimalios apšvietimo vertės priklausomai nuo operatorių darbo - Kokybiniai aspektai: reguliavimas, nemalonumo dėl kontrastų ir akinimų nebuvimas (skydai nuo saulės, užuolaidos), spalvų perteikimo kokybė.
Triukšmas	
Kaip galima labiau sumažinti garso poveikį darbuotojams	- Sumažinti triukšmo lygį veikiant triukšmo šaltinį ir sklidimo bei atspindėjimo parametrus (mašinų parinkimas, triukšmingų mašinų izoliavimas, sienų garso izoliavimas) - Sumažinti darbuotojų skaičių, patiriančių triukšmą, reorganizuojant darbą.
Terminė aplinka	
Temperatūra adaptuota prie darbo situacijų	- Atsižvelgimas į fizinius parametrus, turinčius įtakos terminiam komfortui (drėgmė, oro judėjimo greitis, spinduliavimas, veiklos pobūdis) - Riboti per didelį temperatūros svyravimą ir pakilimą, susijusį su išoriniais faktoriais: izoliavimas, apsauga nuo saulės; vidiniais: ventiliavimo procesas. - Darbo ritmai prie ekstremalios temperatūros (šaltis ir karštis).
Biologiniai agentai	
Išpėti darbuotojus apie biologinį pavojų	- Biologinių agentų klasifikavimas - Mažiausiai pavojingų biologinių agentų naudojimas, jei darbo pobūdis tai leidžia - Saugos instrukcijų surašymas - Aprūpinimas asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis (AAP) - Saugos apmokymas - Pritaikyta sanitarinė įranga - Speciali medicininė priežiūra
Kancerogeninė ir cheminė rizika	
- Surašyti medžiagas ir žinoti pavojus bei rizikas - Riboti poveikį darbuotojams visuose etapuose	- Klasifikavimas ir žymėjimas, saugos duomenų lapas - Darbo vietos sugos duomenų lapas, išpėjimas, informavimas, mokymas - Medžiagų pakeitimas/ribojimas - Uždrausti/sumažinti galimybes kontaktuoti ir prieiti (uždari įrenginiai, siurbimas šaltinyje, AAP) - Riboti poveikį patiriančių darbuotojų skaičių (darbo aplinkos izoliavimas, gamybos organizavimas ir patalpų pritaikymas) - Atsižvelgimas į potencialius incidentus (sulaikymo ar surinkimo talpos)
Vėdinimas, ventiliavimas	
- Įleisti šviežio oro - Garantuoti gerą oro kokybę - Nesudaryti papildomų kliūčių	- Ertmių ir šviežio oro buvimas - Šalinti teršalus priklausomai nuo jų išsiskyrimo surinktuvu (filtru), esančiu kaip galima arčiau sklidimo šaltinio - Koncentracijų matavimas ir palyginimas su indikatyvinėmis ar reglamentinėmis vertėmis - Uždrausti teršalų sklidimą į kitas darbo patalpas - Įrengti mažai triukšmingą ventiliaciją, nesukeliančią nemalonių skersvėjų.
Elektra	
- Ypatingai saugi instaliacija - Priėjimas leidžiamas tik kvalifikuotam personalui	- Apsauga nuo tiesioginių ir netiesioginių kontaktų - Pradinis, periodiškas ir modifikavimo atveju atliekamas patikrinimas - Instaliacijų koncepciją, modifikaciją ir priežiūrą atlieka tik kompetentingas ir tiksliai nurodytas personalas - Mokymas ir pirmosios pagalbos priemonės dėl nelaimingų atsitikimų su elektra
Krovinių kėlimas rankomis	
- Pašalinti/sumažinti kėlimą rankomis ... - Gerinti kėlimo sąlygas atsižvelgiant į ...	- Organizuojant gamybą - Techninėmis priemonėmis: keltuvai, vežimėliai ir t.t. - Svorius: masė, forma, patogumas suimti - Darbo vietas: pakankama erdvė, tinkamas aukštis - Darbo ritmą: pertraukos, keitimasis - Darbuotojus: kėlimas pasitelkiant kelis darbuotojus - Informaciją: svorių dydis, svorio centras - Mokymas: judesiai ir poza
Darbo organizavimas	
Ieškoti geriausių darbo sąlygų tiek gamybos	Tirti darbo ritmus

našumo tiek darbuotojų sveikatos požiūriu	- Nurodymų ir tikrovės atitikimas - Darbo tvarkaraščiai, organizavimo būdai - Užduoties ir žmogaus atitikimas
Judėjimas	
Patikimi keliai	- Racionalizavimas ir organizavimas - Susikirtimų, manevrų, slenksčių, ir t.t. panaikinimas/sumažinimas - Dydžių nustatymas atsižvelgiant į svorius ir užimamą vietą - Instrukcijos, išpėjimas, apšvietimas
Srautų atskyrimas	- Automobilių srautas/pėsčiųjų srautas - Kelių žymėjimas - Susikirtimo zonų įrengimas (ispėjimas, aptvarai, kliūtys)
Grindų/dangų būklė	- Nuolydis, kliūtys, skylės, riedėjimo kokybė, slidumas - Evoliucija laike (medžiagų parinkimas)
Jonizuojantis spinduliavimas	
Kiek galima daugiau sumažinti poveikį darbuotojams	- Kompetentingo asmens paskyrimas - Medžiagų ir technologijų parinkimas - Ispėjimais kontroliuojamos zonos - Darbuotojų dozimetrinė ir medicininė priežiūra - Periodiškai atliekama įrenginių kontrolė - Operatoriaus sugebėjimų sertifikatas
Priežiūros operacijos	
Numatyti šias operacijas, kad būtų galima valdyti jų atlikimą	- Prieinamumas/darbo erdvė - Vedamas priežiūros žurnalas - Patyręs, apmokytas personalas
Stebėjimo ekranai	
Sumažinti nervinį, vizualinį ir pozos nuovargį	- Darbo ritmų organizavimas: trukmė, keitimasis, pertraukos - Technika: lengvai valdoma programinė įranga - Įrengimai: ergonominiai reikalavimai - Fizinė aplinka: apšvietimas, triukšmas, temperatūra - Personalas: kvalifikacija/mokymas, speciali medicininė priežiūra
Gaisro ir sprogimo rizika	
Išvengti rizikos	- Energijos, produktų pakeitimas - Kiekių ribojimas - Užsidegimo, kibirkščiavimo šaltinių panaikinimas
Greita evakuacija	Praėjimai: skaičius, plotis, įdiegimas, išpėjimas, avarinis apšvietimas, pratybos
Plitimo apribojimas	- Atskyrimas pertvaromis - Konstruktinių medžiagų ir detalių parinkimas
Efektyviai kovoti	- Priešgaisrinės instrukcijos, išpėjimai - Pirmosios pagalbos priemonės: skaičius, įdiegimas, išpėjimai, bandymai, priėjimas gaisrininkams
Bendradarbiavimas su kitomis įmonėmis	
Atsižvelgti į papildomą riziką dėl kitos įmonės atėjimo	- Kartu su kita įmone parengti reikalingas prevencijos priemones - Sudaryti prevencijos planą - Informuoti, kontroliuoti
Darbo vietos ergonomika	
Darbą pritaikyti prie žmogaus	- Darbo vietų koncepcija - Darbo įrangos ir darbo metodų parinkimas - Riboti monotonišką ir ritmingą darbą - Laikytis ergonominių ir išmatavimų normų
Darbo įrenginiai	
Patikima koncepcija	Techniniai reikalavimai: deklaracija, žymėjimas, techninė dokumentacija, atitiktis
Įrenginių pasirinkimas	Darbo situacijoms pritaikyta įranga
Įdiegimas	- Gamybos organizavimas, aplinka, instaliavimas - Darbo vietos erdvė, aprūpinimas, priežiūra
Naudojimas	- Operatoriai, kvalifikacija, mokymas, informavimas, instrukcijos, priežiūros personalas, priežiūros žurnalai - Techninės būklės išlaikymas ir tikrinimai
Protinis apkrovimas ir stresas	
Išvengti diskomforto dėl per didelės įtampos ir streso	- Darbo apkrovimo ir darbo tvarkaraščių analizė, psichologinis klimatas - Tinkamas mokymas - Kvalifikacijos pripažinimas

Pavadinimas:
Juridinė priklausomybė:
Adresas:
.....
.....

Bendras darbuotojų skaičius: _____, iš kurių IDS: _____, laikinai einantys pareigas: _____
TDS: _____, kitų įmonių darbuotojai: _____

Įmonės įgyvendinamų veiksmų glaustas aprašymas (darbo grupės nariai, aptarimų ir susirinkimų skaičius, paskirtos priemonės ir t.t.):

[illegible]

- rizikos vertinimo ataskaita;
- prevencijos veiksmų programa;
- ĮDSSK arba darbuotojų atstovų išvados;
- darbo mediko išvados;
- kiti naudingi dokumentai (matavimų protokolai ir pan.)

Rizikos vertinimo įmonėje ataskaita

Dauginti tiek kiek reikia.

Užpildyti vieną kortelę kiekvienai darbo vietai arba veiklai

Darbo vietos arba veiklos pavadinimas:	Pildytojas:	Asmenys, dalyvaujantys rizikos vertinime:
Cechas arba tarnyba:	Rizikos vertinimo data:	

Esančios prevencijos (saugos) priemonės

Darbo etapų aprašymas	Identifikuoti pavojai arba rizikos faktoriai	Rizikos aprašymas Pavojaus patyrimo būdas	Aprašymas	Patenkinamos	Pagerinti	Iš naujo nustatyti
Aprašyti darbo etapus reiškia išvardinti visas darbuotojo veiklas įskaitant atsitiktinę ir išimtinę	Pavojaus arba rizikos faktorių identifikavimas gali remtis pateikiamu identifikaciniu sąrašu (žr. žemiau). Kartą identifiikuoti pavojai galės būti charakterizuoti ar išmatuoti.	Detalus pavojaus poveikio būdo aprašymas yra reikalingas apibrėžiant atitinkamas prevencijos priemones, kurios bus nurodytos veiksmų plane.	Esančių prevencijos priemonių aprašymo tikslas: jas išvardinti ir patikrinti jų atitinkamumą. Net kai jos yra laikomos patenkinamomis, yra naudinga jas pažymėti, kad būtų galima įvertinti jų būklę bėgant laikui.			

Indikacinis pavojų arba rizikos faktorių sąrašas (taip pat žr. 1 pavyzdį): apšvietimas, triukšmas, terminė aplinka, biologiniai veiksniai cheminė ir kancerogeninė rizika, vėdinimas – ventiliacija, elektra, krovinių kėlimas rankomis, darbo organizavimas, jonizuojantis spinduliavimas, priežiūros operacijos, video (stebėjimo) ekranai, gaisro ir sprogimo rizika, bendradarbiavimas su kitomis įmonėmis, darbo vietos ergonomika, darbo įrenginiai, protinis apkrovimas ir t.t...

Prevencijos veiksmų programa	
Dauginti tiek kiek reikia	Užpildyti kortelę kiekvienai darbo vietai arba veiklai
Darbo vietos arba veiklos pavadinimas:	Pildytojas:
Cechas arba tarnyba:	
Dalyvaujantys asmenys:	Data:

Identifikuoti pavojai	Prevencijos priemonės	Atlikimo laikotarpis	Už veiksmą atsakingas asmuo
	Techninės:		
	Organizacinės:		
	Susijusios su personalu:		
	Techninės:		
	Organizacinės:		
	Susijusios su personalu:		
	Techninės:		
	Organizacinės:		
	Susijusios su personalu:		